

Juichen voor 'onze' topsporters

De sportzomer van 2021 is losgebarsten. Oranje mag dan niet ver zijn gekomen tijdens het EK voetbal, er valt nog genoeg te genieten met tennis, wielrennen, de Olympische Spelen en Formule 1. Waarom kijken we zo graag naar sport?

TEKST: ERNEST MARX, BEELD: SHUTTERSTOCK

Het best bekeken televisieprogramma in Nederland van de afgelopen twintig jaar is de halve finale van het wereldkampioenschap voetbal in 2014. Oranje verloor van Argentinië na strafschoppen. Hoewel de wedstrijd pas om tien uur 's avonds begon, keken er ruim negen miljoen Nederlanders naar. We volgen nu eenmaal heel graag sport op tv, en voetbal spant de kroon. Tijdens dit EK voetbal keken ook weer bijna zes miljoen Nederlanders naar Oranje. Behalve het EK voetbal is er de Tour de France, Wimbledon en de Olympische en Paralympische Spelen. Als kers op de taart dendert in de nazomer titelfavoriet Max Verstappen over het circuit van Zandvoort. Er zullen deze zomer sportieve én kijkcijferrecords sneuvelen. Experts leggen uit waarom veel mensen zo graag naar sport kijken.

"In de eerste plaats biedt het een aangename afleiding van de dagelijkse beslomeringen", zegt Paul Hover.

Hij is senior onderzoeker bij het Mulier Instituut, een onafhankelijke stichting die sociaalwetenschappelijk sportonderzoek doet voor beleid en samenleving. Daarnaast is Hover adviseur bij de Nederlandse Sportraad én groot sportliefhebber. "We vinden het heerlijk om te kunnen juichen als 'onze sporters' winnen, maar gaan ook vol overgave mee in negatieve emoties bij gemiste kansen. Als er uiteindelijk een grote prijs wordt binnengehaald, laven we ons het liefst zo lang mogelijk aan dat feestgevoel. We delen graag in het succes en de trots die daarbij hoort."

Groepsgevoel

Iedere sportliefhebber herkent de euforie als hij anderen grootse sportprestaties ziet leveren. Alsof je zelf meedoet. Filosoof Hans Gumbrecht verwoordt dit in zijn boek *Lof van de sport* zo: "Volgers van sportevenementen kunnen in hun verbeelding de levens leiden waarvoor zij zelf het talent en de tijd niet hebben." Hover: "Je kunt dus het idee hebben dat je zelf bij die wedstrijd aanwezig bent en daardoor voelen wat die topsporters voelen. Die identificatie met topsporters speelt een grote rol bij onze passieve beleving van sport."

Nog een reden waarom we graag naar sport kijken is de verbondenheid met een groep. "We zijn graag samen met mensen die dezelfde passie voelen voor een team of sporter. We willen ergens bij horen en voelen ons prettig in een groep met

gelijkgestemden. Sport kan mensen binden. Dat verklaart waarom we graag samen naar sportwedstrijden kijken." Helaas zijn we dit jaar vooral aangewezen op huiskamers en kleinere gezelschappen. Toch speelt dat groepsgevoel volgens Hover ook deze sportzomer. "Dat we niet naar drukke kroegen of overvolle fanzones kunnen, wordt enigszins gecompenseerd door de interactie op sociale media. Er zijn in Nederland zo'n acht miljoen actieve gebruikers. Je kunt dus naar een wedstrijd op tv kijken en ondertussen op Twitter je beleving delen met talloze andere sportfans."

Chauvinisme

Nederlanders hemelen hun sporters en teams vaak op. "Daarin speelt chauvinisme zeker een rol, we dragen dat graag uit. Het Oranjeleioen heeft wat dat betreft internationaal een behoorlijke reputatie. De burgemeester van Bern, waar Nederland in 2008 de meeste van zijn EK-wedstrijden speelde, zei ooit: 'De Nederlanders hebben het grootste feest in de historie van onze stad georganiseerd.' Wij gaan graag mee in de topprestaties van onze landgenoten. Dat heeft te maken met onze cultuur. Ons geluk is dat 'we' het in veel sporten vrij goed doen, dus er valt ook vaak wat te vieren." De belangstelling voor sport in de media is onveranderd groot. "Dat is best bijzonder in een samenleving waarin mensen beschikken over een enorme keuze aan vrijetijdsactiviteiten. 57 procent van de Nederlanders van zes jaar en ouder gaf in 2018 aan minstens een keer per week via media sport te volgen. Dat zijn 9,3 miljoen Nederlanders." Bijzondere sportwedstrijden zorgen ook voor belangrijke markeringsmomenten in ons collectieve geheugen. Momenten waarvan men later kan vragen: waar was jij toen dat gebeurde? En die zijn zeldzaam. "Neem die halve finale op het WK voetbal in 2014 tussen Nederland en Argentinië", zegt Hover. "Je weet op voorhand dat het een unieke beleving zal zijn. Als ik aan volwassen Nederlanders vraag waar zij waren op de eerste zaterdag van 1997, weet bijna niemand dat. Maar als ik vraag: 'Waar was jij toen Henk Angenent en Klasina Seinstra de armen in de lucht staken op de finish van de Elfstedentocht?' weten de meesten wél waar ze waren, in welk gezelschap ze zich bevonden en hoe ze zich toen voelden. Dat geeft de kracht aan, die van sportevenementen kan uitgaan."

Sportzomer 2021

EK voetbal t/m 11 juli

Wimbledon t/m 11 juli

Tour de France t/m 18 juli

Olympische Spelen

23 juli t/m 8 augustus

Paralympische Spelen

24 augustus t/m 5 september

Grand Prix Formule 1

van Nederland

3 t/m 5 september

